

Sp.

53. Tillaga til þingsályktunar

[50. mál]

um samstarf Íslendinga, Norðmanna og Færeyinga að fiskveiðum og fiskisölu.

Flm.: Stefán Jónsson, Jónas Árnason.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að beita sér fyrir viðræðum milli Íslendinga, Færeyinga og Norðmanna um samstarf þessara þjóða að skynsamlegri hagnýtingu fiskimiðanna á Norðaustur-Atlantshafi, verndun fiskistofna og að fiskisölumálum. Jafnframt verði athugað, með hvaða hætti Grænlandingar geti orðið aðilar að slíku samstarfi.

Greinargerð.

Talið er, að rúmlega 70% af fiskafla Norðaustur-Atlantshafs komi af fiskimiðum Íslands, Færeyja og Noregs. Með útfærslu fiskveiðilögsögu okkar í 50 sjómílur höfum við Íslendingar fengið vald á því að takmarka sókn í einstaka fiskistofna á landgrunni okkar við þol þeirra. Ljóst má telja, að Færeyingar og Norðmenn muni senn feta í fótspor okkar og færa út fiskveiðilögsögu sína á svipaðan hátt og við höfum gert og fá sams konar tók á fiskistofnum heimamiða sinna.

Fyrir skemmstu svöruðu Lúðvík Jósepsson sjávarútvegsráðherra, Klaus Sunnanaa fiskimálastjóri Noregs og Erlendur Patursson lögbingsmaður í Færeyjum spurningum, sem fyrir þá voru lagðar í Ríkisútvarpinu, um það, hvort þeir teldu samstarf þessara þjóða um nýtingu og vernd fiskimiðanna og um markaðsmál æskilegt. Þeir luku upp einum munninum, að náð samstarf um nýtingu fiskistofnanna væri ekki aðeins æskilegt, heldur sjálfsagt. Einnig hlyti að teljast eðlilegt, að Íslendingar, Færeyingar og Norðmenn, sem hafa mundu á hendi svo stóran hluta af fiskafla Vestur-Evrópu sem að framan greinir, ynnu saman að markaðsmálum, — og þá fyrst og fremst í Vestur-Evrópu, en einnig á öðrum mörkuðum.

Ýmsir nytjafiska okkar flakka milli norskra, færeyskra og íslenskra fiskimiða með þeim hætti, að friðunaraðgerðir á miðum eins þessara landa koma ekki að fullkomnum notum, nema samsvarandi ráðstafanir séu gerðar á fiskimiðum hinna. Nægir að nefna örlög norsk-íslenska síldarstofnsins sem dæmi um afhroð, sem sjávarútvegur þessara landa getur beðið samtímis vegna rányrkju á einum fiskistofni.

Er þessar þrjár þjóðir hafa náð valdi, hver um sig, á sókninni á fiskimiðin undan ströndunum, gæti samstarf þeirra um vernd fiskistofnanna einnig leitt til mikilsverðrar samvinnu um nýtingu þeirra.

Vafalaust er, að samkeppni Norðmanna og Íslendinga á fiskmörkuðunum, sem var ef til vill afsakanleg, meðan þeir héldu, að Norðaustur-Atlantshafið væri þrotlaus nægtabrunnur sjófangs, og tíðum leiddi til undirboða, er fásinna nú, þegar ljóst er, að flestir arðbærustu fiskistofnarnir eru þegar í hættu vegna ofveiði og draga verður úr sókninni í ýmsa þeirra, ef komast skal hjá gjöreyðingu. Á hinn bóginn er ljóst, að Íslendingar, Færeyingar og Norðmenn munu í sameiningu hafa mjög sterka aðstöðu á mörkuðunum við Norður-Atlantshaf og geta með samræmdum markaðsaðgerðum sparað sér stórfé í sölukostnaði og jafnvel afstýrt fjárhagslegum áföllum, sem leiðir af því, þegar draga þarf vegna verndunar á einum fiskistofni úr framboði einnar vöru á fiskmörkuðunum, en þjóða aðra í staðinn.

Sem fyrr segir eru allar horfur á því, að Norðmenn og Færeyingar muni fyrir en varir færa út fiskveiðilögsögu sína í líkingu við okkar, og er ljóst, að málstað okkar væri styrkur að slíkum aðgerðum af þeirra hálfu, eins og nú er ástatt. Má ætla, að gerðar verði tilraunir til þess að beita granna okkar þvingunum af hálfu andstæðinga okkar í landhelgismálinu, til þess að koma í veg fyrir útfærslu af þeirra hálfu, — og gæti þá verið styrkur í því fyrir þessar þrjár þjóðir, ef ljóst yrði nú þegar, að þær hygðu á mjög náð samstarf varðandi nýtingu og verndun fiskistofna og jafnframt um fiskisölumál.

Í þessu máli ber að taka tillit til hagsmuna Grænlandinga, sem eru hinir sömu og hinna þjóðanna þriggja, og hafa samvinnu við þá, að svo miklu leyti sem pólitísk aðstaða þeirra leyfir.